

عنوان مقاله:

پیشینه چنگ ساسانی و مقایسه آن در دیگر تمدن های خاور نزدیک باستان

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

کیوان حاجیان - دانشجوی دکتری، گروه تاریخ، واحد نجف آباد، دانشگاه دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

محمدکریم یوسف جمالی - استاد، گروه تاریخ، واحد نجف آباد، دانشگاه دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

اسماعیل سنگاری - دکتری تاریخ، زبانها و تمدنهای دنیای باستان، استادیار گروه تاریخ و ایرانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

چنگ در میان سازه های زهی موجود در تمدن های کهن، دارای جایگاه ویژه ای بوده است. تاکنون درباره پیشینه ساز چنگ و تکامل آن در دنیای باستان، پژوهش چندانی صورت نگرفته، حال آن که منابع تاریخی و داده های باستان شناسی، اطلاعات ارزنده ای در اختیار پژوهشگران قرار می دهند. ابداع و تکامل آلات موسیقی به ویژه چنگ، در یک حوزه تمدنی رخ نداده است و با توجه به این که اشتراکات فرهنگی تمدن های خاور نزدیک باستان بر قدمت تمدنی این سرزمین ها بر یکدیگر چیرگی دارد، دلایل مختلفی نظیر شرایط محیطی، جغرافیایی، فرهنگی و ... بر تکامل این ساز تأثیرگذار بوده اند. در بین متون مکتوب بر جای مانده از دوره ساسانی، در بندهش، خسرو کواذان و ریدگ و درخت آسوریک از این ساز نام برده شده و بر روی نگاره-کندها، موزاییک ها، ظروف نقره ای، پیکرک ها و مهرها تصویر آن نقر شده است. چنگ در دوره ساسانی، ساز تکامل یافته ای است که آبخور آن تمدن های کهن میان رودان، مصر، سومر و ایلام است. شباهت برخی از انواع این چنگ ها در بین سومریان و ایلامیان با ساسانیان گواه این مدعا است. در بین انواع چنگ های موجود در این تمدن ها، نوعی چنگ که در متون پهلوی بدان "ون، وین" گویند، فقط در دوره ساسانی رواج داشته است. این پژوهش به صورت توصیفی-تحلیلی انجام گرفته و در جمع آوری داده ها از روش کتابخانه ای و جستجو در اسناد و یافته های باستان شناسی، بهره برده شده است. این پژوهش بر آن است تا از روی داده های باستان شناسی و مکتوب، چنگ دوره ساسانی را با ادوار پیش از خود مقایسه کرده، ویژگی های ظاهری این ساز را شناسایی نماید. تعریف و توصیف چنگ در این پژوهش براساس شکل ظاهری آن ها در داده های باستان-شناسی و تعاریف موجود در منابع علم سازشناسی صورت گرفته است.

کلمات کلیدی:

ساسانیان، چنگ، شواهد مادی و مکتوب، خاور نزدیک باستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148713>

